

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTAMÂNĂ

Sub conducerea D-lui SILIU RĂDULESCU Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
15, STR. JULES MICHELET, 15

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR
1 Nov. 1893 — 17 Aug. 1931

Siliu Rădulescu. — *C. O. Dissescu*-necrolog.

Virgil L. Veniamin. — *Problematika generală a dreptului privat.*

Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție S. I.* — Impărțeală. — Efectul declarativ al partajului (Paraschiva Bucatea cu Ananie Dutca).

Inalta Curte de Casație și Justiție S. II. — Execuțiune silită. — Depunerea creanței drept preț (Rădița C. Anca cu N. Pascu).

Tribunalul Ilfov S. III civ, cor. — Delicte continu (Bufetul automat cu Ministerul public).

Jurisprudența străină. — Competință penală. — Servitute (cu nota D-lui D. Cotrutz).

† C. G. DISSESCU

În vara anului care a trecut, revista „Dreptul” a avut marea durere de a pierde pe B. P. Rădulescu care cu hărnicie și devotament a condus-o timp de patruzeci de ani.

Anul acesta „Dreptul” își reîncepe activitatea, după vacanța judecătorească, iarăși îndoliat. În cursul verii — la 9 August — a încetat să mai trăiască C. G. Dissescu, care ca director, a strălucit în fruntea comitetului de redacție al revistei noastre, timp de treizeci de ani — dela 1 Ianuarie 1901 — când a urmat marelui juriconsult Alexandru Degré.

Durerea pe care o simțim este adâncă.

Să spunem acum cititorilor noștri din lumea juridică cine a fost Dissescu?

Să mai arătăm aci care a fost activitatea lui?

Nu. Nu este nevoie. Printre oamenii de drept nu se poate găsi nimeni pentru care numele lui C. G. Dissescu, să nu evoace perfecțiunea la care s'a ridicat elocința de bară și prelegerea universitară.

Dăruit de Dumnezeu cu o inteligență mare și cu un talent desăvârșit, îmbogățit prin studiu serios cu o cultură vastă, C. G. Dissescu a pus deopotrivă aceste însușiri alese și în slujba țării sale pe care o iubea atât de mult. În debaterile din Parlament, și în special cu ocazia discuțiunii codului de procedură civilă, în intrunirile publice și mai ales atunci când era în joc chestiunea națională, cuvântul lui a atins aceiași perfecțiune ca în Palatul de Justiție și la catedra Facultății de Drept.

Director al revistei „Dreptul”, lui Dissescu i-a fost dat să prezideze, în seara zilei de 29 Decembrie 1921, banchetul cincantenarului ei — poate cel mai strălucit din câte la noi au fost vreodată — căci a

putut întruni la un loc, și a fost atunci pentru ultima oară, toate personalitățile de mare valoare cari au făcut gloria epocii trecute, încheiată cu unirea tuturor Românilor într'o Românie Mare.

Erau printre cei ce au luat parte, alături de C. G. Dissescu, Mihail Pherekyde, Take Ionescu, Alex. Constantinescu, Vasile Missir, Petre Missir.

La acest banchet Tache Ionescu — atunci prim ministru — a rostit ultimul său discurs.

C. G. Dissescu, luând cuvântul, s'a produs o mișcare în sală, părăsindu-și fiecare locul spre a se apropia cât mai mult, să asculte pe marele maestru care era în dispoziție mai bună ca totdeauna și dacă vocea îi era mai slabă, inteligența îi era mai scânteietoare și verva'i nesecată.

Nimeni din cei cari am avut fericirea să'l auzim nu putem uita acest înălțător discurs, poate unul din cele mai frumoase pe care le-a rostit în splendida lui carieră.

Partea referitoare la noțiunea de Adevăr și Drept-

tate, pentru a căror mai bună înțelegere s'au frământat atâtea minți, a fost așa de magistral tratată și cu atât spirit expusă, încât este pentru noi o pioasă datorie ca pentru memoria marelui dispărut să o imprimăm din nou aci:

„Această viață ca să fie superioară trebuie să fie condusă de Adevăr și Dreptate. In altfel, ea nu este posibilă. Doui factori stabilesc Adevărul și Dreptul în viața socială. Acești factori sunt: judecătorul și avocatul. Judecătorul este Verbul scris, scripta ratio a lui Cicerone, la raison écrite a lui Montesquieu. Nu știu bine ce este în Theologia mistică Verbul, căci nu mă pricep în cele bisericesti. cum se crede. Știu însă că în viața socială, avocatul personifică Verbul cu toată puterea lui“.

„O să ziceți, desigur, bine, judecătorul reprezintă Adevărul, Dreptul, cel puțin ca ficțiune — res judiciala pro veritate habetur, — dar avocatul cum reprezintă el Adevărul? In orice cauză sunt doi avocați protivnici. Ei se combat. Care din cei doi reprezintă Adevărul? Cel din dreapta sau cel din stânga? Așa este că obiecția pare întemeiată? Da, în aparență, căci în realitate iată cum se petrece fenomenul constatării Adevărului“.

„Adevărul, în lumea morală, nu apare, nu se manifestă ca în lumea fizică, în mod fățiș, concret, determinat, fix în spațiu și în timp. Adevărul moral este virtual și la început se prezintă sub forma îndoieii. Îndoiala duce la contradicție cu tine însuși și cu alții, iar contradicția duce la controversă. Din lupta pentru încltarea îndoieii și soluționarea controverselor naște Adevărul sub forma determinată pe care o consacră judecătorul“.

„In această luptă stă frumusețea și utilitatea instituției avocatului și organizării judecătorești“.

Cu bună dreptate a spus prietenul nostru I. Birnberg, într'un articol aci scris, că lui Dissescu nu i era de ajuns idea. El vorbea în formule (2).

Acum C. G. Dissescu, nu mai este printre cei vii. Numele lui însă va rămâne întotdeauna printre poezioarele cu cari la noi știința dreptului se poate mândri.

SILIU RĂDULESCU

PROBLEMATICA GENERALA A DREPTULUI PRIVAT

Prelegere ținută la cursul de Teoria generală a Dreptului, la facultatea de Drept din București în ziua de 27 Ianuarie 1932, sub președinția d-lui profesor Mircea Djuvara.

I

I. — Dreptul privat care constituie ramura cea mai întinsă și mai desăvârșită elaborată a științei dreptului, presupune pe lângă un conținut bogat — ce alcătuește obiectul său —, și un mănunchi de principii specifice, care domină întreaga lui orientare și-i justifică existența distinctă față de alte domenii juridice. Conside-

rarea într'o privire sintetică, unitară, a tuturor acestor elemente fundamentale ramurei dreptului privat, este necesară atât pentru definirea, cât și pentru delimitarea sa științifică. Este necesară deasemeni pentru înțelegerea articulațiunii juridice proprii dreptului privat, înțelegere care ușurează elaborarea normelor dreptului pozitiv.

Până astăzi însă, nu s'a ajuns încă la o astfel de teorie generală a dreptului privat, adică la o înfățișare complectă a principiilor și elementelor acestei științe. Există desigur, în cadrul dreptului civil, o teorie generală a obligațiunilor sau a altor instituțiuni civiliste, dar nu întâlnim nicăiri o îmbrățișare sintetică a problematicei întregului drept privat. Abia acum câteva decenii, s'a emis pentru întâia oară ideea unei atare teorii generale, a cărei primă realizare parțială o constituie diferitele „introduceri în dreptul civil“, cari au apărut în special în Franța (1).

La noi problema a fost pusă de d-l profesor Mircea Djuvara în lucrarea d-sale, de necontestată autoritate, asupra Enciclopediei juridice (2).

Vom încerca astăzi să redăm, atât cât ne este cu putință în cadrul unei prelegeri, această problematică generală a dreptului privat, care să constituie pentru d-vs. un prilej de adâncă reflexiune.

* * *

II. — Dacă plecăm dela observațiunea realității imediate care ne înconjoară, constatăm lesne un ansamblu infinit de relațiuni juridice, ce se stabilesc continuu între diferitele unități ale comunității sociale. De dimineață până seară omul se află atras, direct sau indirect, într'o serie de raporturi de drept, fie cu semenii săi, fie cu instituțiunile publice care organizează și orientează viața socială. Intrând mai adânc în analiza naturii relațiunilor de drept, astfel relevate prin observațiunea cea mai elementară, ne convingem ușor că ea nu este identică în toate cazurile. Uneori relațiunea juridică se stabilește între indivizi ca simpli particulari, întemeindu-se în principal pe voința individuală și urmărește un scop imediat, de ordin patrimonial. Astfel faptului apropiierii unui bun prin vânzare, donațiune sau legat, îi corespunde juridicește un contract sau un act de voință unilateral, intervenit între persoane de aceeași natură — adică, comportându-se ca simpli particulari — și urmărind un efect economic determinat.

Alteori însă, din potrivă, membrii relațiunii juridice diferă în calitatea și obiectul lor. Indivizii pot intra, de o pildă, în relațiuni de drept cu organizațiunea de stat care reprezintă comunitatea juridică a societății noastre și care se deosebește de personalitatea oricărui individ. Statul sau instituțiunile de drept public de care se servește pentru împlinirea funcțiunii sale, intră în relațiuni cu simpli particu-

1) Se poate citi întregul discurs în „Dreptul“ No. 2, 3, 4 din 22 Ianuarie 1922.

2) I. Birnberg : C. G. Dissescu „Dreptul“ No. 23 din 13 Iunie 1926.

1) Vezi Henri Capitant, Introduction à l'étude du Droit Civil, Paris 1929 V ed. și autorii citați.

2) Mircea Djuvara, Teoria generală a Dreptului. 3 vol. București 1930.

lari ca subiect activ sau pasiv, investit cu caracterul său exclusiv de autoritate care organizează și realizează dreptul (1).

Este evident că aspectul relațiunii juridice apare de data asta cu totul diferit de acel de adineaurei.

Statul, singur dispune de această prerogativă de organizare și aplicare a dreptului și el nu urmărește niciodată, când se comportă ca titular al acestei prerogative într'un raport de drept, un scop lucrativ. Iată pentru ce spunem, în acest caz, ne găsim în fața unui raport de drept public, pe câtă vreme atunci când relațiunea juridică cuprindea indivizi ca simpli particulari, având ca fundament primordial voința individului, în urmărirea unui scop patrimonial, ne găseam în domeniul dreptului privat.

Acest îndoit criteriu de discuțiune a celor două ramuri ale dreptului, *criteriul de autoritate publică și de patrimonialitate*, vă va îngădui delimitarea științifică a dreptului privat, oricare ar fi speța ce s'ar înfățișa. Astfel de o pildă, chiar atunci când o relațiune juridică se încheagă între un particular și un serviciu public sau stat, d-vs. veți putea distinge o relațiune de drept privat, dacă nu veți constata participatiunea statului ca titular al autorității sociale, în slujba unui scop superior, desinteresat. Căci dacă statul intervine numai ca titular al unui drept urmărind un scop lucrativ, atunci el se integrează regimului civil, ca orice particular.

Înțelegeți cum pentru noi — și-mi permit să exprim în bună măsură aici, opinia profesorului nostru d-l M. Djuvara (2) — natura relațiunii care se stabilește astfel între stat și particulari, sau între particulari între ei, este singură în stare să ne arate limita dreptului privat și prin aceasta să ne redea însăși definiția acestei discipline. *Drept privat, deci, este orice raport dela individ la individ, sau dela individ la stat, acesta însă comportându-se deasemeni ca un simplu particular lipsit de autoritate publică și urmărind un scop patrimonial.*

În modul acesta sunt dispensat de a insista asupra diferitelor teorii care deosebesc dreptul privat de acel public după criterii utilitariste (3), sau după atribute obicinuite dar nu esențiale dreptului cum ar fi de o pildă existența sau inexistența *sanctiunii* (4)

Sunt dispensat deasemeni de a răspunde acelor ce contestă legitimitatea existențială a dreptului privat ca disciplină distinctă, vrând dimpotrivă a-l topi în dreptul public, din care istoricește s'a desfășurat.

Dacă am putea distinge un raport de drept cu caractere proprii, cu elemente specifice străine dreptului public și am descoperit astfel existența unor rela-

țiuni juridice care prin natura lor, nu se pot suprapune relațiunii de drept public, suntem obligați să recunoaștem ființa distinctă și unitară a acestei ramuri a dreptului.

* * *

Aceasta nu înseamnă însă că dreptul privat repugnă sau ignorează dispozițiunile dreptului public. Dacă ar fi să precizez cu un cuvânt situațiunea dreptului privat față de acel public, întemeiat pe aceeași observațiune imediată a realităților juridice și a procesului lor de elaborare tehnică, ar trebui să constat aici existența unui strâns raport de *interdependență*, între aceste două discipline.

În efortul comun de realizare a ideii raționale de justiție, către care se îndreaptă în ultimă analiză orice închegare de drept, aceste două ramuri ale științei noastre participă adeseori reciproc din seva de viață proprie fiecăreia. Dacă n'ar fi să vă relev aici decât *imensul tribut pe care dreptul privat îl plătește celui public* cu întreaga teorie a actelor juridice, cu teoria persoanelor juridice, cu instituțiunea tutelei, a mandatului sau a drepturilor reale domaniale, și încă ar fi suficient spre a vă da seamă că nu poate fi vorba de o barieră rigidă, absolută.

Dar pentru că preocuparea noastră, astăzi, se concentrează asupra dreptului privat, vă voiu reaminti în sens invers, că în concepția modernă, *întregul drept privat se desvoltă în cadre servite generos de dreptul public.*

Știți că istoricește chiar, dreptul privat este o desfășurare prin evoluție din dreptul public. Apărut timid în cetățile grecești, unde întreaga viață privată era organizată prin stat, el câștigă o înflorire din ce în ce mai impresionantă la Roma și în întreaga perioadă ce s'a scurs până la codul civil, perioadă în care însăși serviciile publice erau încadrate dreptului privat (1).

Ei bine, această evoluțiune pare că se urmează astăzi în sens contrar în favoarea mereu crescândă a dreptului public, corespunzătoare rolului din ce în ce mai covârșitor atribuit statului și imixtiunii sale aproape fără margini în viața privată.

Veți găsi o verificare a acestei observațiuni, considerând unele din principiile esențiale dreptului public, în ascendentul lor asupra dispozițiunilor de ordin civil. Iată de o pildă *noțiunea de ordine publică* fundamentală dreptului public, care stăpânește foarte multe din normele de drept privat. Sunt într'adevăr în acest domeniu regule stabilite „în vederea unui scop obștesc de siguranță, de organizare și de pace socială“ (2), care privesc nu numai interesele particularilor ca atare, dar se răsfrâng în acelaș timp, asupra interesului colectiv al societății. Astfel este

1) Ibidem, pag. 121, vol. I.

2) Ibidem pag. 121. Adde. Mateiu Cantacuzino, *Elementele dreptului civil* pag. 17.

3) Ulpien, *Digeste I, IV, De justiția et iure*: „Publicum jus est quod ad statum rei romanae spectat, privatum quod ad singulorum utilitatem pertinet“.

4) L. Duguit, *Tr. de Dr. Constitutionnel*, 3-ème éd. T. I, Paris 1927, pag. 702 urm.

1) Funcțiunile publice de ex., erau proprietăți private. Hierarchy socială rangul de noblețe, erau de asemenea bunuri făcând parte din patrimoniul privat al titularului. Vezi Esmein, *Histoire droit français*, 15-ème édition, Paris 1925.

2) Mateiu Cantacezino, loc. cit.

principiul protecțiunii care întemeiază numeroase dispozițiuni civile și care incontestabil, este de ordine publică (1). Intregul drept familial pur, adică toate dispozițiunile ce organizează raporturile morale ale membrilor familiei, sunt deasemeni de ordine publică, pentru că însemnătatea și rolul lor social depășește caracterul obicinuit al normei de drept privat. În sfârșit, sunt de ordine publică dispozițiunile vizând organizațiunea economică a societății noastre și care de o pildă sunt expresiunea juridică a publicității în favoarea terților, ascund imperativul nediscutabil al datelor economice ce se degajă din ordinea noastră economică.

Nu rețin mai mult atențiunea d-v. cu aceste pilde, căci este suficient să vă amintesc art. 5 din codul nostru civil, care prescrie nulitatea oricărei convențiuni ce ar deroga legilor de ordine publică și care prin aceasta însăși, asigură o preeminență constantă principiului public asupra întregii vieți private, subordonându-și însăși coloana vertebrală a acesteia care este libertatea convențiilor.

Forța tentaculară a dreptului public se manifestă însă recent în dreptul privat, prin tentativa de revizuire a conceptelor ce-i sunt proprii și care tind să capete o modelare impusă de dreptul public (2). Nu insist asupra acestei considerabile și atât de actuale probleme. Supun însă reflexiunii d-vs. evoluțiunea conceptului de proprietate sacră, absolută și inviolabilă, către noțiunea de serviciu public cu atribuțiile-i specifice de exploatare continuă și permanentă în angrenajul colaborării economice naționale și chiar internaționale, care înfățișează dreptul de proprietate sub eticheta funcțiunii sociale, așa cum îl găsiți în constituțiunile moderne (3). Deasemeni suprapunerea peste vechea noțiune tehnică a contractului, de noțiuni noi, cu caracter general și permanent asemeni legilor, ca de o pildă statul, instituțiunea, actele reglementare, etc. (4).

1) Pillet, de l'ordre public en droit int. privé, Paris, Grenoble 1890, pag. 84.

2) Comp. G. Morin, La loi et le contrat. L. Duguit, Le droit social. le droit individuel, ed. 2 1911, pag. 17.

Les transformations générales du droit privé, 1912, pag. 147 urm.

A. Tourgeaud, Du code individualiste au droit syndical.

El. Lambert, prefață la volumul: Les codes de la Russie soviétique, I. Le code civil, Paris 1925.

3) Comp. G. Renard, La théorie de l'institution. Paris 1930. Virgil L. Veniamin, Essais sur les données économiques dans l'obligation civile. Paris 1931.

4) Noțiunea de funcțiune socială aplicată „proprietății“, nu este desigur de dată recentă.

Ea a existat întotdeauna, îngrădind dreptul de proprietate, atât din motive de ordine publică cât și din interes privat. (de ex. restricțiunile decurgând din raporturile de vecinătate).

Dar aceste atingeri aduse caracterului absolut al proprietății isvorau toate din necesitatea „coexistenței libertății“ tuturor membrilor din comunitatea socială, așa cum se exprima Immanuel Kant.

Astăzi însă noțiunea de funcțiune socială, presupune pe lângă o atare atitudine pasivă și una activă, în sensul că proprietatea de o pildă, implică o exploatare utilă socialmente, fără de care ea nu este legitimă. La noi legea asociațiunilor agricole din 1930 nu este străină de această idee.

Dar interdependența dintre dreptul public și privat chiar dacă se rezolvă adeseori în favoarea preeminenței celui dintâi, nu atinge întru nimic ființa lor distinctă caracterizată prin diferențe specifice ușor controlabile, așa cum vă arătam adineaori.

Aceste diferențe au numeroase consecințe, printre care n'am decât să vă amintesc caracterul de privilegiu în favoarea statului pe care-l îmbracă întotdeauna dreptul public, sau inaptitudinea sa la imobilizarea prin codificare, dată fiind mobilitatea elementelor ce domină elaborarea dreptului public (1), sau în sfârșit natura diferită a sancțiunilor în aceste două serii de raporturi juridice, atâtea caractere, care toate, se rezolvă în acest îndoit element specific de distincțiune pe care l-am găsit la baza dreptului privat, în acea absență a autorității sociale și în preeminența factorului patrimonial.

Acolo însă unde ignorarea naturii specifice a relațiilor de drept public și privat, duce la rezultate dăunătoare, este în elaborarea tehnică, adică în traducerea lor în lege pozitivă. Din faptul naturii lor diferite, rezultă că fiecare din aceste relațiuni juridice posedă mijloace proprii de realizare. Deaceia ori de câte ori s'a încercat rezolvarea litigiilor în dreptul public prin tehnica dreptului intereselor particulare, de atâtea ori s'au obținut rezultate negative. Pentru a vă face mai evidentă deosebirea, vă semnaliez incompatibilitatea dispozițiunilor de ordin privat cu principiile ce cârmuiesc relațiunile dintre state, a căror tehnică specială se bazează pe echilibrul de forțe organizate, astfel încât orice piesă a angrenajului general s'ar deplasa, să fie repusă automat la locul ei, prin jocul normal al celorlalte (2). Desigur că aplicațiunea dispozițiunilor formale civiliste nu ne-ar îngădui atare rezultate.

(Va urma)

Virgil L. Veniamin
Licențiat în filozofie și
și Doctor în Drept din Paris

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I-a

Audiența de la 12 Octombrie 1931

Președinția d-lui Al. Iuca, președinte

Paraschiva Bucatea și alții cu Ananie Dutca și alții

IMPĂRTEALĂ. — INDIVIZIUNE. — INSTRĂINARE DE BUNURI SUCCESORALE DETERMINATE. — EFECTUL DECLARATIV AL PARTAJULUI — ART. 695, 740, 785 ȘI 786 COD. CIV.

Situațiunea de moștenitor fiind determinată de momentul deschiderii succesiunii, iar partajul având efect declarativ, rezultă în mod

3) V. Virgil L. Veniamin, Dreptul administrativ jurisprudențial român (cu prilejul studiului d-lui J. Vermeulen) în Curierul Judiciar Nr. 193, 1931.

1) Geny, Fr. Science et technique en droit privé positif, Paris 1924, t. IV, pag. 757.

evident că chiar dacă moștenitorul, care a dispus după deschiderea succesiunii de bunuri determinate succesoriale, moare înainte de a se efectua partajul, terțiul dobânditor al bunurilor are tot dreptul să intervie în instanța de partaj și să ceară a se face un lot pentru autorul său, ca ast-fel tragerea la sorți a loturilor să decidă dacă el are dreptul de proprietate asupra întregilor bunuri, asupra unor părți din ele sau de loc, în lotul autorului său.

No. 1110. — Respins recursul Paraschiva Bucatea, Eugenia Belie și Ivan Grițco în contra sentinței cu No. 525 din 19 Iulie 1930, a Tribunalului Hotin, dată în proces cu Ananie Dutca și Dumitru Pavliuc.

Văzând motivele de casare:

„Violarea și greșita interpretare a art. 786 și 740 din cod. civil român și exces de putere“.

Având în vedere sentința atacată cu recurs, din care rezultă că pe urma defunctei Vasilisa Pavliuc au rămas cinci moștenitori și mai multe imobile; că în timpul stării de indiviziune unul dintre moștenitori, Serafima Dutca, a donat soțului său, Ananie Dutca, prin actul autentificat la No. 53/929 de notarul public din Chelmăuți, mai multe imobile din succesiune;

Că, ulterior murind și moștenitoarea Serafima Dutca, recurenții au cerut împărțeala averii rămasă pe urma defunctei Vasilisa Pavliuc, introducând în cauză și pe donatarul Ananie Dutca, intimat în recurs;

Că Judecătoria Rurală Briceni a admis acțiunea în principiu, prin încheerea din 20 Ianuarie 1930, dispunând ca averea succesorală să fie împărțită în patru, câți sunt moștenitori în viață, și hotărînd ca donațiunea de bunuri succesoriale făcută de către defuncta moștenitoare Serafima Dutca este nulă;

Că, însă, în apel, Tribunalul Hotin, prin sentința atacată cu recurs, a dispus ca averea să fie împărțită în cinci loturi, din care unul să reprezinte partea de moștenire a numitei moștenitoare, motivând că aceasta fiind în viață în momentul deschiderii succesiunii, a avut dreptul la o cincime din avere conform art. 695 c. civ., că în timpul stării de indiviziune dânsa putea să dispună în mod absolut de întreaga sa cotă de moștenire; că simpla împrejurare, că donațiunea făcută de ea soțului în acel timp nu poartă asupra cotei de moștenire, ci are de obiect bunuri determinate, nu poate duce la concluziunea că donațiunea este nulă fiindcă în realitate, potrivit principiului că partajul are efect declarativ, donațiunea va rămâne valabilă și eficace dacă la împărțeala bunurilor donate vor cădea în lotul donatoarei;

Având în vedere că prin motivele de casare, recurentul critică sentința Tribunalului pentru exces de putere și violarea art. 786, 740 cod. civ., susținând că potrivit acestor texte pot să ia parte la împărțeală numai moștenitorii, personal sau prin reprezentare; că, în speță, moștenitoarea Serafima Dutca

murind înainte de împărțeală fără descendenți care să vină la succesiune prin reprezentare, succesiunea avea să fie împărțită numai în patru loturi, câți sunt moștenitori în viață, iar nu în cinci, partea ce s'ar fi cuvenit defunctei moștenitoare mărind pe a celor rămași în viață; că intimatul Ananie Dutca, fiind donatar al unor bunuri determinate, ar fi putut interveni în proces numai pentru a supraveghia împărțeala și preveni un concert fraudulos între donatoare și ceilalți moștenitori; că, însă, donatoarea murind fără reprezentare, și deci nemaiputându-se vorbi de eventualitatea ca bunurile donate să cadă în lotul ei ca astfel donațiunea să rămână valabilă, urmează că donațiunea are a fi considerată nulă și că intimatul nu mai are interes să intervie în proces, el rămânând simplul creditor al moștenitorilor care vor profita de partea donatoarei;

Considerând că din art. 786 c. civ., rezultă că partajul de succesiune are efect declarativ, deci retroopează la data deschiderii succesiunii, fiecare coerede fiind prezumt a fi chiar dela acea dată proprietar al bunurilor atribuite la partaj și că n'a fost niciodată proprietar al bunurilor atribuite celorlalți moștenitori;

Considerând că deși până la partaj, adică în timpul stării de indiviziune, bunurile succesoriale sunt proprietatea comună a moștenitorilor și un moștenitor nu poate dispune singur de ele, totuși, dat fiind caracterul declarativ al partajului, înstrăinările de bunuri succesoriale făcute în timpul stării de indiviziune de un moștenitor rămân valabile dacă la împărțeală acele bunuri cad în lotul moștenitorului dispunător;

Considerând că dobânditorii unor astfel de bunuri, ale căror drepturi sunt subordonate partajului, au situațiunea de succesori cu titlu particular ai moștenitorului dispunător și deci de titulari de drepturi succesoriale asupra bunurilor transmise lor și de aceea au dreptul, conform principiului înscris în art. 785 cod. civ. pentru creditorii moștenitorilor, să intervie la împărțeală pentru a supraveghia să nu se facă fraudă în drepturile lor;

Considerând că așa fiind și întrucât situațiunea de moștenitor o determină momentul deschiderii succesiunii, iar partajul are efect declarativ, rezultă în mod evident că chiar dacă moștenitorul ce a dispus după deschiderea succesiunii de bunuri determinate succesoriale moare înainte de a se efectua partajul, terțiul dobânditor al bunurilor are, totuși, dreptul, să intervie în instanța de partaj și să ceară a se face un lot pentru autorul său ca astfel tragerea la sorți a loturilor să decidă dacă el are drept de proprietate asupra întregilor bunuri, asupra unor părți din ele sau de loc, după cum bunurile vor cădea în total, în parte sau de loc în lotul autorului său;

Că, prin urmare, în speță, întrucât în momentul deschiderii succesiunii în discuție erau cinci moștenitori, între care figura și Serafima Dutca, și întrucât

aceasta a donat lui Ananie Dutca în timpul stării de indiviziune anumite bunuri succesoriale, Tribunalul bine a judecat că deși moștenitoarea donatoare a decedat înainte de împărțeală, totuși, averea succesorală are a fi împărțită nu în patru loturi, cum pretind recurenții, ci în cinci, dintre care al cincilea reprezintă dreptul de moștenire al donatoarei, și că despre donațiune nu se poate spune că este nulă, ci valabilitatea ei depinde de faptul, dacă la partaj bunurile donate vor cădea sau nu în lotul donatoarei, iar că donatorul are dreptul să asiste la partaj pentru a supraveghia să fie făcut în mod corect;

Că astfel fiind, motivele de casare nu sunt întemeiate și recursul câtă a fi respins cu cheltueli, care se fixează, prin apreciere, la 2000 lei.

Pentru aceste motive, respinge.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II a

Audiența de la 16 Februarie 1932

Președinția D-lui C. G. Rătescu, președinte.

Rădița C. Anca cu N. Pascu

EXECUTIUNE SILITĂ.—ADJUDECARE.—DEPUNEREA CREANȚEI DREPT PREȚ.—CONTESTAȚIE.—RECURS. ART. 522 PR. CIVILĂ.

Dacă părțile interesate nu s'au folosit de calea contestației, împotriva modului de depunere al creanței drept preț al adjudecațiunii, de către adjudecatar, în termenul și astfel cum prevede art. 552 pr. civilă, ele nu mai pot direct și pentru prima oară la Curtea de Casație să invoace pe calea recursului motivul privitor la depunerea creanței drept preț al adjudecațiunii.

No. 68. Respins recursul făcut de Rădița C. Anca și C. Anca în contra ordonanței de adjudecare No. 1329/931 a Trib. Putna S. I

Curtea deliberând,

Asupra recursului făcut de Rădița C. Anca și C. Anca, personal și ca soț pentru autorizare, în contra ordonanței de adjudecare Nr. 1329/931 a Tribunalului Putna S. I.

Având în vedere că din ordonanța de adjudecare supusă recursului rezultă că intimatul N. Pascu, având a primi, în calitate de creditor, dela recurenți, ca debitori, suma de 100.000 lei capital, procente, onorar de avocat, cheltueli de urmărire și executare, în baza actului de ipotecă autentificat sub Nr. 376/928, înscris sub Nr. 53/928 și investit cu formula executorie Nr. 189/929 de Tribunalul Putna, iar numiții debitori neachitând, la termen, datoria lor, intimatul creditor a cerut Tribunalului Putna, care i-a admis, executarea acestui act și facerea tuturor formalităților legale pentru scoaterea în vânzare, prin licitație

publică, a imobilului ipotecat, prevăzut în actul sus menționat.

Că ulterior, procedându-se la vânzare, după îndeplinirea formalităților legale pentru diferitele termene ce au avut loc, imobilul urmărit a fost adjudecat mai întâiu provizoriu, la data de 2 Martie 1931, și apoi definitiv, la data de 11 Martie 1931, pentru prețul de 180.000 lei, asupra creditorului urmăritor N. Pascu, care, depunând prețul în condițiunile arătate de Tribunal, a obținut ordonanța de adjudecare Nr. 1329/931 atacată cu prezentul recurs;

Văzând motivul II de casare astfel formulat:

„II. Violarea dispozițiunilor art. 551 și 552 pr. civ.

„In loc ca creditorul adjudecatar să fi consemnat la „Administrația Financiară Putna lei 80.000 în complectarea prețului de adjudecare de 180.000 lei, în „care intră și valoarea creanței sale ipotecare, intimatul N. Pascu, fără a fi cesionarul soților Caliochia și „Neculai Butoescu și nici a creanței Elena Atanase „Militaru care actualmente nu are altă valoare decât „aceia de 12.000 lei, în mod cu totul greșit a depus „aceste creanțe în complectarea prețului de adjudecare, iar Trib. Putna S. I dând jurnalul Nr. 4320 „din 1931 constatator că prețul de adjudecațiune este „satisfăcut, a violat dispozițiunile art. 551 și 552 pr. „civ., săvârșind în acelaș timp și exces de putere“.

Având în vedere că din ordonanța de adjudecare supusă recursului și actele dosarului rezultă că intimatul N. Pascu, adjudecatar definitiv, depunând la data de 7 Aprilie 1931, creanța sa drept preț al adjudecațiunii, în condițiunile specificate prin petiția înregistrată la No. 13344/931, iar în contra acestui mod de depunere a creanței drept preț nefăcându-se în termen, nici o contestațiune, Tribunalul Putna S. I, prin jurnalul No. 4320 din 16 Aprilie 1931, a primit zisa creanță drept preț al adjudecațiunii, și ulterior, la 22 Aprilie 1931, după plata cuvenitelor impozite și taxe pentru portărei, a dispus eliberarea ordonanței de adjudecare, atacată cu prezentul recurs.

Considerând că potrivit dispozițiunilor art. 552 Pr. civ., împotriva modului de depunere a creanței drept preț al adjudecațiunii, de către adjudecatar, părțile interesate pot face contestație la Tribunal, în termen de 5 zile dela depunerea creanței.

Că așa fiind, și cum în speță este constatată că recurenții în fața Tribunalului, nu au făcut contestație, în termenul prevăzut de sus menționatul text, la depunerea prețului, motivul privitor la depunerea creanței drept preț al adjudecațiunii nu mai poate fi invocat acum direct și pentru prima oară la Curtea de Casație.

Că prin urmare acest motiv de casare privindu-se neîntemeiat, iar celelalte două ne mai fiind susținute de recurenți, recursul urmează a se respinge.

Pentru aceste motive, respinge.

TRIBUNALUL ILFOV S. III CIV. COR.

Audiența de la 22 Aprilie 1932

Președinte d-l Hariton Udrea, judecător

Apelant Bufetul automat, soc. an.

DELICTELE CONTINUI. — SÎNT PERMANENTE ȘI SUCCESIVE. — CÂND SE POATE PRONUNȚA O NOUĂ CONDAMNARE, DUPĂ O PRIMĂ JUDECARE ?

Delictetele continui sunt permanente, când starea delictuoasă continuă, fără intervenția agentului, pe când la delictetele continui succesive starea delictuoasă persistă numai dacă intervine din nou voința agentului. La delictetele continui permanente, o hotărâre de condamnare face ca delinquentul să nu mai poate fi trimis judecătii, chiar dacă starea mai persistă și după condamnare, pe când la delictetele continui succesive, dacă starea delictuoasă persistă și după condamnare, agentul poate să fie din nou trimis judecătii, fiindcă în aceste delictete intervenind din nou voința agentului, voința aceasta necorijată, trebuie să-și găsească o nouă represiune.

Jurnal No. Amânat pricina în apelul soc. an. „Bufetul Automat“ prin d-l avocat Meșulescu.

TRIBUNALUL,

Asupra apelului făcut de Soc. anonimă „Bufetul Automat“ contra deciziei No. 6455/931 a Comisiunii Migrațiilor;

Având în vedere susținerile apelantei și concluziile d-lui Procuror;

Având în vedere că apelanta a susținut că i s'a dresat procesul verbal în ziua de 18 Mai 1931, de către d-l I. Ghiulea, inspector general în Ministerul Muncii, pentru că a avut în serviciul său șapte străini, fără autorizația necesară, că în ziua de 20 Mai 1931, i s'a dresat un nou proces verbal, pentru același fapt, iar în ziua de 31 Mai 1931, s'a dresat un al treilea proces verbal; că, Comisia Migrațiilor, luând în cercetare primul proces verbal, prin Deciziunea No. 6449 din 22 Iunie 1931, a condamnat pe apelantă la 35.000 lei, făcând în cauză aplicația art. 21 și 23 din legea pentru protecția muncii indigene; că prin Decizia cu No. 6454 din 25 Iunie 1931, apelanta a fost condamnată la suma de 140.000 lei, pentru faptul prevăzut în procesul verbal din 20 Mai 1931 și tot în aceeași zi prin Decizia 6455, apelanta a fost condamnată, din nou la suma de 140.000 lei pentru faptul prevăzut în procesul verbal din 21 Mai 1931;

Că apelanta a susținut, că faptul, ce i s'a pus în

sarcină, fiind o infracțiune continuă, până la condamnare, el trebuie considerat ca un singur fapt, pentru care nu se poate da decât o singură condamnare; că deci condamnarea dată de Comisia Migrațiilor în ziua de 22 Iunie 1931 și care este apelată la secția I-a, a acestui Tribunal, fiind singura condamnare care se putea da, celelalte condamnări din 25 Iunie 1931, au fost date fără cădere de Comisia Migrațiilor, astfel că apelul de față, făcut de apelantă contra deciziei No. 6455/931 a Comisiei Migrațiilor, urmează a fi admis.

Având în vedere și concluziile d-lui Procuror, prin care a combătut susținerile apelantei;

Având în vedere că faptele litigiului sunt astfel cum au fost expuse de apelantă; că acestea fiind faptele, urmează să examinăm chestiunea în drept;

Considerând că delictetele continue, sunt acelea caracterizate printr'o stare de acțiuni sau de inacțiuni; deci la aceste delictete nu ne găsim în fața unui act îndeplinit, ci în fața unei stări, care poate să fie de acțiune sau de inacțiune; că aceste delictete pot să fie permanente sau succesive; că sunt permanente când starea delictuoasă persistă, fără intervenția din nou a voinței agentului, pe când delictetele continue succesive persistă, numai când intervine din nou voința agentului;

Considerând că delictetele continue permanente nu încetează de a fi considerate ca aceleași delictete, chiar dacă s'a dat o hotărâre judecătorească, iar starea delictuoasă continuă; că rațiunea se găsește în faptul, că la aceste delictete nemai intervenind voința agentului, pentru delict s'a dat o pedeapsă, iar pentru încetarea stării, trebuie să se impună agentului, prin hotărârea judecătorească, să facă să înceteze starea, pentru care a fost judecat, iar dacă nu activează aceasta, să fie autorizată partea interesată să facă să înceteze starea; că delictetele continue succesive încetează de a fi considerate, ca aceleași delictete, după ce s'a dat o hotărâre judecătorească; că la aceste delictete, dacă agentul și după hotărâre continuă cu starea ilicită, el poate să fie din nou trimis în judecată; că rațiunea se găsește în faptul, că la aceste delictete intervenind voința agentului, voința aceasta necorijată prin condamnare, trebuie să-și găsească o nouă represiune.

Având în vedere că s'a susținut, că nu hotărârea judecătorească, ar fi actul, care ar face să înceteze delictul continuu, pentru că după acest act, în delictetele continue succesive, continuarea delictului să apară ca un delict nou, ci însuși procesul verbal de constatarea delictului; că s'a susținut că acest proces verbal este o punere în întârziere pentru agent, ca să nu mai continue delictul; că dacă agentul trece peste această punere în întârziere, fapta sa trebuie considerată ca un nou delict;

Considerând că până la judecare, când delictul continuu a fost constatat de mai multe ori, starea a fost multiplă; că aceste constatări nu pot să facă

delictul continuu, să apară ca mai multe fapte, ce au pedepse distincte, fiindcă instanța vede înaintea ei adusă numai o stare de fapt delictuoasă, nu mai multe fapte; că deci procesele verbale de constatarea delictului continuu, nu pot să facă să înceteze delictul continuu, pentruca după încheierea lui, starea delictuoasă să apară ca un delict nou, ci numai hotărârea condamnatoare, pentru rațiunea expusă mai înainte.

Având în vedere că în speța de față se constată că apelanta, pentru faptul că a ținut în serviciul său străini, fără să aibă autorizație, de a-i ține, a fost supus judecății Comisiunii Migrațiilor, prin procesele verbale încheiate în ziua de 18 Mai 1931; 20 Mai 1931 și 21 Mai 1931; că pe baza primului proces verbal a fost condamnată la suma de 35.000 lei, iar pe baza celorlalte procese verbale, la data de 25 Iunie 1931, a fost condamnată la câte 140.000 lei amendă.

Având în vedere că delictul ce i se pune în sarcină inculpatei, este un delict continuu cu caracter succesiv; că față de cele expuse, pentru constatările anterioare judecății, din 22 Iunie 1931, nu i se putea da apelantei decât o singură pedeapsă; că această pedeapsă, fiind amenda de 35.000 lei pronunțată de Comisia Migrațiilor prin Deciziunea No. 6449, amenziile de câte 140.000 lei, pronunțate în ziua de 25 Iunie 1931, nu se mai puteau pronunța;

Având în vedere însă că în contra Deciziei de condamnare din 22 Iunie 1931, apelanta a făcut apel, care s'a repartizat la secția I c. c. a acestui tribunal; că s'ar putea ca procesul verbal, pe baza căruia s'a dat decizia de condamnare arătată să aibă vicii de formă, care să atragă nulitatea lui și în consecință achitarea apelantei, pentru acest motiv; că înlăturat acel proces verbal, în cazul acesta ar rămâne bun procesul verbal, pe baza căruia s'a dat hotărârea, atacată cu apelul de față, — că în cazul acesta interesează să se vadă ce soartă a avut apelul repartizat la secția I a acestui Tribunal și în vederea cunoașterii rezultatului, urmează a se amâna judecarea apelului de față.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător H. Udrea, amână pricina.

Semnați: *Hariton Udrea, T. Brăiloiu.*

JURISPRUDENȚA STRAINA

COMPETINȚA PENALA. — Locul reședinței prevenitului Art. 63 Pr. Pen. fr. (art. 60 Pr. Pen. rom.) Reședința în timpul plângerei sau a urmăririi.

Tribunalul competente din cauza reședinței incul-

patului este acela în jurisdicțiunea căruia acest inculpat locuiește în momentul depunerii plângerei sau la începutul urmăririi.

Cass. Crim.

15 mars 1930

Gazette du Palais 16 mars 1930 *Récueil des Sommaires de la Jur. Française* 1930 Juillet No. 7 pag. 680.

NOTA. — Reședința atributivă de competență în prevederile art. 60 Pr. Pen. (art. 63 Pr. Pen. fr.) este aceea a prevenitului din timpul plângerei sau a urmăririi și jurisprudența este constantă în acest sens. (Vezi: *Cass. Crim.* 21 Sept. 1911. *Sirey* 1914 I, 116 cu nota); *Cas. S. II* Dec. 2132 din 27 Sept. 1906; *Cas. S. II* Dec. 2087 din 7 Sept. 1912. Dec. 888 din 13 Aprilie 1912; *Cas. S. II* Dec. 2563 din 21 Oct. 1915; *Cas. S. II* Dec. 752 din 30 Martie 1916 citate aceste jurispr. rom. după D-nii *Const. G. Rătescu și N. Pavelescu*, Codul de Pr. Penală Adnotat art. 60 No. 3, 9, 10 și 11).

D. Cotrutz

SERVITUTE. — Mod de dobândire. Prescripție Trecere. Servitute. Discuțiune. Titlul sau destinațiunea tatălui de familie. Fapte de trecere repetate.

Servitutea de trecere neputând, afară de cazul locului închis, să rezulte decât din un titlu sau destinațiunea tatălui de familie indicată prin un semn aparent, singurul fapt al trecerei chiar vechiu și repetat asupra fondului altuia, nu va putea să servească de bază dobândirii servitutei prin prescripție și nici să dea loc exercițiului unei acțiuni posesorii.

Cass. Civ.

8 Mai 1930

Gazette du Palais 23 Juin 1930 *Récueil des Sommaires de la Jur. Française* 1930. Aout-Septembre-Octobre No. 8, 9, 10 pag. 815.

NOTA. — Principiul este constant. A se vedea în acest sens *C. Ap. Caen*, 15 Mai 1914. *Sirey* 1916, 2, 6; *C. Appel Pan* 14 février 1912, *Dalloz P.* 1913, 2, 92; *Cass. civ.* 8 Juillet 1919 *Dalloz P.* 1923, 1, 230 pentru a nu cita decât jurisprudențele cele mai noi și tot așa și doctrina: *Planiol, Ripert et Picard*, *Traité-Pratique de Droit Civil Fr.*, III No. 973 apoi *Cas. Ch. Rez.* 17 Oct. 1928 *Sirey* 1929, 1, 54; *Cass. Ch. Rez.* 8 janvier 1929, *Gazette du Palais* 26 mars 1929. Vezi la vol. *C. Hamangiu. I. Rosetti Bălănescu și Al. Băicoianu* II No. 656, 657, 658; *N. Georgean*, *Studii Juridice* vol. I. Servitutea de trecere p. 178.

D. Cotrutz